

Mensenhandelbeleid gemeente Zoeterwoude

De raad van de gemeente Zoeterwoude,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 8 augustus 2023,

gelet op de bepalingen in de Gemeentewet,
gelet op Artikel 19 van de Grondwet;

BESLUIT:

Vaststellen van het Mensenhandelbeleid gemeente Zoeterwoude

1. Inleiding

**Anderhalf jaar celstraf geëist voor seksuele
uitbuiting minderjarige door Leidschendammer**

Bouwvakkers werkten onder onveilige omstandigheden in tunnel

RijnlandRoute NRC deed onderzoek naar de werkomstandigheden van
tunnelbouwers bij Leiden. „Je bent alleen bezig met overleven.“

**Zorgen om uitbuiting Oekraïense vluchtelingen in
Noordwijk**

Controle brengt aan het licht: illegale prostitutie in Goudse Airbnb

Afbeelding 1: Een greep uit het nieuws omtrent mensenhandel in 2022 in de regio Den Haag

“Gemeenten staan het dichtst bij hun inwoners en vervullen een cruciale rol in de aanpak van uitbuiting. Op lokaal niveau kunnen we de antwoorden vinden die nodig zijn om een effectieve aanpak van mensenhandel te organiseren.”

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (2021). [Slachtoffermonitor Mensenhandel 2016-2020](#) (p.10).

Mensenhandel is een vorm van ondermijning met verregaande gevolgen voor slachtoffers. Het uit zich in seksuele uitbuiting, arbeidsuitbuiting, criminele uitbuiting en gedwongen orgaanhandel. Mensenhandel komt meer voor dan dat veel mensen denken. Zo zijn er naar schatting jaarlijks tussen de 5.000 en 7.500 slachtoffers in Nederland. Uit de cijfers blijkt dat wij als overheid hiervan maar ongeveer 1.000 slachtoffers per jaar zien¹. Hiermee is mensenhandel een vorm van ondermijning die nog te veel onder de radar blijft.

1) De Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen en the United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) hebben in 2017 een [schatting van de omvang van mensenhandel in Nederland](#) gemaakt. In dit onderzoek wordt het

Als gemeente staan wij dicht bij onze inwoners en zijn daarom een belangrijke partner in de zorg- en veiligheidsketen in de aanpak van mensenhandel. In 2018 is in het Interbestuurlijk Programma (IBP) daarom afgesproken dat elke gemeente in 2022 beleid heeft om te werken aan een effectieve aanpak tegen mensenhandel.

1.1. DOEL EN AANPAK

Het doel van dit beleid² is om een **belangrijke ketenpartner te worden om zo een bijdrage te leveren aan een effectieve lokale, regionale en daarmee landelijke aanpak van mensenhandel**. Hierbij willen we:

1. Zoveel mogelijk slachtoffers uit hun situatie halen door middel van signaleren en het bieden van juiste hulp en opvang;
2. dat er minder mensen slachtoffer worden van mensenhandel door in te zetten op preventie en weerbaarheid;
3. het in onze gemeente zo onaantrekkelijk mogelijk maken voor daders door deze aan te pakken en te frustreren;
4. waar mogelijk het bovenstaande gezamenlijk aanpakken met onze buurgemeenten en onze partners uit het zorg- en veiligheidsdomein.

We richten ons hierbij op de volgende onderdelen:

- Signaleren;
- Voorkomen;
- Hulp en opvang bieden aan slachtoffers;
- Handhaven en het opwerpen van barrières;
- Samenwerking bevorderen met onze ketenpartners.

Wij vinden elk slachtoffer er een te veel en willen geen gelegenheidsstructuur bieden voor mensenhandel. We zetten ons dan ook in voor een uitbuitingsvrije gemeente door middel van de implementatie van deze aanpak.

1.2. LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 lees je meer over wat mensenhandel is en de verschillende vormen van mensenhandel. De afspraken uit het IBP, het wettelijke kader en de regionale vervolgspraken komen aan bod in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 beschrijven we de risico's op mensenhandel in de gemeente Zoeterwoude en een aantal cijfers. In hoofdstuk 5 staat onze aanpak. De concrete acties worden (twee)jaarlijks uitgewerkt in het plan van aanpak ondermijning.

1.3. MONITORING EN EVALUATIE

Dit beleid wordt jaarlijks geëvalueerd en waar nodig geactualiseerd. De concrete uitvoering wordt uitgewerkt in het plan van aanpak ondermijning. De voortgang hiervan wordt elk halfjaar gerapporteerd aan de burgemeester en wethouder zijnde portefeuillehouders en de directeuren Concern- en Bestuurszaken en Samenleving.

2. Wat is mensenhandel?

Mensenhandel is vastgelegd in het complexe en langste artikel uit het Wetboek van Strafrecht: artikel 273f Sr. Het uit zich in verschillende vormen van uitbuiting door middel van dwang (dwang is niet vereist bij seksuele uitbuiting of orgaanhandel van minderjarigen). Er zijn vier vormen te onderscheiden: seksuele uitbuiting, criminele uitbuiting, arbeidsuitbuiting en gedwongen orgaan handel.

Seksuele uitbuiting

De meest in de cijfers terugkomende vorm van mensenhandel is seksuele uitbuiting. Hierbij wordt het slachtoffer gedwongen in de seksindustrie te werken. Dit kan door middel van gedwongen prostitutie maar ook door het verlenen van andere seksuele diensten zoals webcamseks. Seksuele uitbuiting kan

jaarlijks aantal slachtoffers van mensenhandel geschat rond de **6.250** per jaar maar in 2019 werden er maar 1.334 gemeld bij Co-mensha en in de jaren van de corona crisis nog veel minder.

2) Dit beleid is opgesteld met behulp van de [Beleids-template sluitende aanpak mensenhandel voor gemeenten in de regio Den Haag](#) en de [Regionale Handreiking Mensenhandel Eenheid Den Haag 2021](#). De regionale handreiking is tot stand gekomen met de volgende partners: het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) Den Haag, Haags Economisch Interventie Team (HEIT), Politie (Afdeling Vreemdelingenpolitie Identificatie en Mensenhandel), SHOP, Perspektief, de Zorg en Veiligheidshuizen, Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA), een afvaardiging van een merendeel van de gemeenten in de eenheid en de ketenregisseur mensenhandel bij het Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid (RSIV).

iedereen overkomen. In Nederland zien we dat het merendeel van de geregistreerde slachtoffers Nederlandse (minderjarige) vrouwen zijn.

Criminele uitbuiting

Criminele uitbuiting vindt plaats wanneer iemand gedwongen wordt om criminele feiten te plegen. Denk hierbij aan drugshandel, het misbruik van iemands bankrekening, het gebruik van iemands woning voor drugsproductie, winkeldiefstal of andere vormen van criminaliteit. Criminele uitbuiting wordt niet altijd gesignaleerd omdat slachtoffers zichzelf vaak dader voelen en veelal ook zo gezien worden door overheidsinstanties.

Arbeidsuitbuiting

Arbeidsuitbuiting is het werven, vervoeren, overbrengen of huisvesten van een persoon met gebruik van dwang met als doel deze persoon uit te buiten. Het gaat dan om zulke erbarmelijke omstandigheden dat we kunnen spreken van mensonterende situaties en mensenhandel. Dwang, geweld, dreiging, afpersing, fraude en misleiding spelen vaak een rol. Deze vorm van uitbuiting zien we overal maar wordt voornamelijk gesignaleerd onder (arbeids)migranten bij huishoudelijk personeel, in de beauty branche, de bouw, land- en tuinbouw, de automotive branche en de horeca.

Gedwongen orgaanhandel

Orgaanhandel is de laatste vorm van mensenhandel. Hierin wordt iemand gedwongen zijn of haar organen af te staan of ter beschikking te stellen (denk bij dat laatste aan bijvoorbeeld gedwongen draagmoederschap). Deze vorm van mensenhandel komt zo goed als niet terug in de landelijke cijfers. Momenteel werkt de Landelijke politie Eenheid vooral aan de aanpak en is er nog geen rol voor de gemeente. We hebben er daarom voor gekozen deze vorm voor nu niet mee te nemen in dit beleid. Het is wel belangrijk hier alert op te blijven.

3. Aanleiding van dit beleid

In de afgelopen jaren zijn er veel nationale ontwikkelingen geweest waaruit blijkt dat gemeenten een belangrijke rol spelen bij de aanpak van mensenhandel. Wat deze ontwikkelingen zijn, met daarbij de aanbevelingen voor het invullen van deze rol staat hieronder beschreven. Daarbij is er nationale en internationale wetgeving waaruit de rol van de gemeente blijkt. Tot slot beschrijven we de regionale ontwikkelingen die hieruit zijn voortgevloeid.

3.1. ROL VAN DE GEMEENTE

In 2015 bracht de commissie Lenferink een rapport uit, waarmee duidelijk werd dat gemeenten hun rol in de aanpak van mensenhandel verder moeten invullen³. In 2017 stelde de Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (hierna: Nationaal Rapporteur) dat ruim 95% van de gemeente in Nederland geen specifiek mensenhandel beleid heeft⁴. Wel werd er, zoals ook uit het rapport van de commissie Lenferink naar voren kwam, een belangrijke rol gezien die de gemeente kan spelen bij de aanpak tegen mensenhandel. Deze ziet er volgens de Nationaal Rapporteur als volgt uit:

3) Gemeenten en de opvang van en zorg voor slachtoffers van mensenhandel: Rapport van de commissie ingesteld door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Federatie Opvang onder voorzitterschap van dhr. H. Lenferink, april 2015

4) Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (2017). Mensenhandel. Tiende rapportage van de Nationaal Rapporteur. Den Haag: Nationaal Rapporteur.

Afbeelding 2: Rol van de gemeente bij de aanpak van mensenhandel volgens de Nationaal Rapporteur.

De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid stelt naar aanleiding daarvan dat gemeenten een rol hebben op het gebied van preventie, signalering, handhaving en hulpverlening, en bijdragen aan het opwerpen van barrières tegen mensenhandel⁵. In 2018 werd dan ook in het Interbestuurlijk Programma (IBP) besloten dat elke gemeente in 2022 een duidelijke en geborgde aanpak van mensenhandel moet hebben⁶. Hierna volgde het landelijke programma 'samen tegen mensenhandel' waarin de gemeentelijke rol uitgewerkt werd en een aantal documenten met aanbevelingen zijn opgesteld vanuit Comensha, het CCV en de VNG ter ondersteuning.

3.2. HET WETTELIJK KADER

De rol van de gemeente in de aanpak van mensenhandel is terug te herleiden tot verschillende internationale protocollen, verdragen en richtlijnen⁷. Ook nationaal is er wetgeving op basis waarvan gemeenten een taak hebben in de aanpak van mensenhandel:

- In artikel 19 van de Grondwet staat dat elke Nederlander een vrije keuze heeft in arbeid. Ook wordt er benoemd welke regels er bestaan ter bescherming van mensen tijdens hun werk;
- Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de zorg en opvang van hun burgers en dus ook voor slachtoffers van mensenhandel op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet;
- Gemeenten hebben een wettelijke taak in het reguleren van exploitatie van bedrijfsmatige prostitutie;
- Andere wetgeving die kaders biedt voor de aanpak van mensenhandel door de gemeenten vloeien voort uit de Huisvestingswet en Wet werk- en inkomen.

3.3. REGIONALE ONTWIKKELINGEN

In de regionale uitvoeringsagenda 2021⁸ en 2022 staat dat "Gemeenten zorgen voor implementatie van het basisniveau bestuurlijke aanpak mensenhandel, zoals vastgesteld in het landelijke programma Samen tegen Mensenhandel (2018) en afgesproken tussen VNG en Rijk in het Interbestuurlijk Programma".

- Dit uit zich in de regionale afspraken dat elke gemeente:
- Duidelijk beleid heeft om mensenhandel tegen te gaan;
 - Werkt aan actieve signalering van mensenhandel;

5) <https://zoek.officiëlebevestigingen.nl/ah-tk-20172018-573.html> (Staatssecretaris Justitie en Veiligheid)

6) 14 februari 2018 <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/02/14/programmastart-interbestuurlijk-programma-ibp> (Pag 22, H5, punt 11)

7) Het Palermo Protocol, een VN-protocol inzake preventie, bestrijding en bestraffing van mensenhandel uit 2000; De Europese richtlijn, een richtlijn uit 2011 van het Europees parlement en de Raad inzake de voorkoming en bestrijding van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers; Verdrag van de Raad van Europa ter bestrijding van mensenhandel uit 2005; Het Europees verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM); Het Istanboel Protocol, over effectief onderzoek en documentatie van marteling en andere wrede, onmenselijke of vernederende behandeling of straf, is de eerste verzameling internationale richtlijnen voor de documentatie van marteling en de gevolgen daarvan.

8) Bijlage 1 van het Jaarplan 2021 RIEC Den Haag: [RIS307963_Bijlage \(raadsinformatie.nl\)](#)

- Een aandachtsfunctionaris heeft.

Bij het Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid (RSIV) is sinds december 2020 een regionale ketenregisseur mensenhandel aangesteld. Deze ketenregisseur mensenhandel heeft als taak de ondersteuning van de gemeenten in de regio Den Haag bij de implementatie van deze afspraken. Hiervoor is er een regionale handreiking mensenhandel opgesteld met verschillende partners uit het zorg- en veiligheidsdomein met gerichte aanbevelingen voor de gemeenten in de regio Den Haag. Daarbij verzorgt de ketenregisseur mensenhandeltafels waarin informatie wordt uitgewisseld tussen de verschillende ketenpartners, de samenwerking wordt bevorderd en de regionale aanpak wordt besproken.

Ook in het landelijke 'Actieprogramma Geweld hoort nergens thuis' en in de Regiovisie aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling Hollands Midden 2019 - 2023 wordt de doelgroep slachtoffers van mensenhandel specifiek benoemd als prioriteit voor gemeenten.

4. Risico's op mensenhandel in Zoeterwoude en regionale en lokale cijfers

Mensenhandel is een vorm van ondermijning die zich met name onder de radar afspeelt. Om deze reden is het moeilijk om zicht te krijgen op de grootte van de problematiek. In dit hoofdstuk beschrijven we daarom niet alleen aantallen signalen en meldingen, maar ook de risico's die er zijn op mensenhandel in de gemeente.

4.1. RISICO'S

4.1.1. Arbeidsuitbuiting

In Zoeterwoude hebben we arbeidsmigranten wonen en werken. Volgens het onderzoek van PBLQ⁹, dat voor de provincie Zuid-Holland het aantal arbeidsmigranten in kaart heeft gebracht, waren er in 2018 gemiddeld 21 arbeidsmigranten per maand ingeschreven in het niet-ingezetene register (RNI-register) in de gemeente Zoeterwoude. In de Basisregistratie Personen (BRP) waren dit er minder dan 10.

Daarnaast is er in Zoeterwoude sprake van administratieve leegstand. Deze panden staan volgens de BRP leeg. Wellicht wonen hier wel mensen, maar zijn zij niet in beeld. Hierdoor ontstaat er een gelegenheid voor uitbuiting en slechte leefomstandigheden. Volgens het onderzoek risico's op arbeidsuitbuiting uit juni 2022 van het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) Den Haag waren er op het moment van dat onderzoek 180 leegstaande panden op basis van cijfers van het CBS¹⁰ en 128 op basis van eigen cijfers in Zoeterwoude. De relatieve leegstand is in Zoeterwoude op basis van cijfers van het CBS iets hoger dan in de rest van het district¹¹ Leiden – Bollenstreek (4% ten opzichte van 3% in Leiden en 2% in de rest van de gemeenten).

Volgens het bovenstaande onderzoek van het RIEC zijn er in Zoeterwoude 300 bedrijven die vallen onder een risicocategorie¹² voor arbeidstituiting. De meeste bedrijven vallen onder de bouwbranche. In de gemeente is er één groot bouwproject geweest waar misstanden zijn geconstateerd. Daarnaast staan er tien uitzendbureaus ingeschreven in de Kamer van Koophandel in Zoeterwoude. Uitzendbureaus bieden hun diensten vaak in een totaalpakket aan: zij regelen arbeid, huisvesting, vervoer en zorgverzekering. Dit creëert meervoudige afhankelijkheid, wat concreet betekent dat als het uitzendbureau geen werk meer heeft voor de arbeidsmigrant, deze ook zijn huis kwijt is en op straat komt te staan.

4.1.2. Seksuele- en criminele uitbuiting

Seksuele uitbuiting is nog altijd de meest voorkomende vorm van uitbuiting: dit gaat met name om de minder zichtbare sectoren (dus niet in de raamprostitutie of in vergunde seksinrichtingen zoals borde-

9) PBLQ (september 2020). EU-arbeidsmigranten in de provincie Zuid-Holland.

10) Voor deze CBS gegevens geldt dat er sprake is van administratieve leegstand van verblijfsobjecten uit de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG) als er geen bewoning is volgens de Basisregistratie Personen (BRP), er geen bedrijvigheid is volgens het Handelsregister (HR) en geen (fiscaal) gebruik is volgens de Registratie Waardering Onroerende Zaken (WOZ).

11) Met Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Noordwijk, Katwijk, Voorschoten, Hillegom, Lisse en Teylingen vormen wij district Leiden-Bollenstreek.

12) Risicocategorieën zijn: landbouw, huishoudelijk werk, horeca, beautybranche, industrie, bouw, vervoer en opslag en groot- en detailhandel.

len)¹³. Ondanks dat we in Zoeterwoude op dit moment geen vergunde seksinrichting hebben wil dat dus niet zeggen dat seksuele uitbuiting niet ook binnen onze gemeentegrenzen kan plaatsvinden. Criminele uitbuiting is moeilijk te signaleren. Slachtoffers voelen zichzelf vaak dader en worden veelal ook zo gezien door overheidsinstanties. Zij plegen strafbare feiten en zullen daarom minder snel hulp zoeken. Vooral jongeren zijn kwetsbaar om slachtoffer te worden van criminele uitbuiting. Ook mensen met een kwetsbare economische status of zonder verblijfsstatus hebben een vergrote kans om slachtoffer te worden. Leegstand vormt niet alleen een risico voor arbeidsuitbuiting, maar ook een risico voor seksuele uitbuiting. Daarnaast hebben we in de gemeente jongeren, twee basisscholen en een locatie voor mensen met een verstandelijke beperking. Deze vormen de doelgroep welke kwetsbaar kan zijn voor seksuele- en criminele uitbuiting.

4.2. REGIONALE EN LOKALE CIJFERS

Een opsporingsinstantie is conform besluit Politiegegevens verplicht om elk vermoeden van mensenhandel te melden bij het landelijk registratiepunt mensenhandel van CoMensha. Ook de lokale zorgpartijen die slachtoffers opvangen registreren het aantal nieuwe meldingen bij CoMensha. Daarnaast kan elke partij of iedere burger hier een melding doen. De Nationaal Rapporteur gebruikt de cijfers van CoMensha om het aantal slachtoffers te monitoren¹⁴. Schattingen van het daadwerkelijk aantal slachtoffers, liggen echter veel hoger dan het aantal slachtoffers dat we in beeld hebben.

4.2.1. Regionale cijfers

Bij ons in de politie Eenheid Den Haag worden er ook cijfers bijgehouden door Stichting Hulp en Opvang Prostitutie en Mensenhandel (hierna: SHOP). Het aantal nieuw aangemelde slachtoffers van mensenhandel in de afgelopen jaren is voor de regio Hollands Midden¹⁵ als volgt (zie tabel op de volgende pagina).

Net zoals bij de landelijke cijfers zien we dat bij ons in de regio het aandeel van de geregistreerde slachtoffers van seksuele uitbuiting het hoogst is.

4.2.2. Lokale cijfers

In het ondermijningsbeeld van Zoeterwoude, opgesteld door het RIEC in 2021, komt mensenhandel naar voren als blinde vlek. Er waren op dat moment geen signalen bekend van mensenhandel bij de collega's en de politie. Er is vastgesteld dat hier weinig zicht op is.

In 2021 heeft Comensha één slachtoffermelding gehad van arbeidsuitbuiting in Zoeterwoude¹⁶.

Om zicht te blijven houden op het aantal gemelde slachtoffers vragen de aandachtsfunctionarissen jaarlijks deze cijfers op bij Comensha en SHOP.

	2018	2019	2020	2021	2022
Arbeidsuitbuiting	0	4	3	0	0
Seksuele uitbuiting	0	1	5	2	6
Criminele uitbuiting	0	1	0	6	1
Criminele/seksuele uitbuiting	0	0	1	2	0
Onbekend	0	1	1	0	0
Totaal	0	7	10	10	7

Tabel 1: cijfers van SHOP over mensenhandel in de regio Hollands Midden

13) Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (2020). Slachtoffermonitor mensenhandel 2015-2019. Nationaal Rapporteur.

14) Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (2021). Slachtoffermonitor Mensenhandel 2016-2020. Nationaal Rapporteur. [\[Slachtoffermonitor mensenhandel 2016-2020 | Rapport | Nationaal Rapporteur\]](#)

15) De regio **Hollands Midden** omvat de volgende **gemeenten**: Alphen aan den Rijn, Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Krimpenerwaard, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten, Waddinxveen, Zuidplas, Zoeterwoude.

16) RIEC (juni 2022). Verdiepend onderzoek arbeidsuitbuiting District Leiden-Bollenstreek.

5. Aanpak

Dit hoofdstuk beschrijft onze mensenhandel aanpak. De aanpak bestaat uit de volgende onderdelen: signaleren, voorkomen, hulp en opvang bieden aan slachtoffers, handhaven en barrières opwerpen en de samenwerking bevorderen met onze partners. Eerst lichten we de overkoepelende functie van aandachtsfunctionaris mensenhandel toe.

5.1. AANDACHTSFUNCTIONARIS

Verschillende afdelingen van de gemeente zijn betrokken bij de aanpak van mensenhandel: afdeling Openbare Orde & Veiligheid (OOV), Burgerzaken/Klancontactcentrum, Economische Zaken, Vergunningen & Handhaving en Zorg, Werk en Inkomen. Om alles te coördineren en om als aanjager te fungeren zijn er twee gemeentelijke aandachtsfunctionarissen mensenhandel aangesteld: een Adviseur Openbare Orde en Veiligheid (AOV'er) en een medewerker vanuit de afdeling Zorg, Werk en Inkomen.

Zij hebben samen de volgende taken:

- Zetten binnen de gemeente aan tot bewustwording en voorlichting van zowel de collega's als andere professionals in de gemeente die mogelijk met slachtoffers in contact komen;
- Zijn het aanspreekpunt voor collega's die mogelijke signalen van mensenhandel hebben waargenomen en zijn daarbij onderdeel van de interne meldroute;
- Denken mee over signalen en zetten de signalen door naar de juiste ketenpartner(s);
- Zijn bekend met de bestuurlijke mogelijkheden om barrières tegen mensenhandel op te werpen;
- Zijn bekend met de instanties waar slachtoffers van mensenhandel terecht kunnen en aanspreekpunt voor deze instanties namens de gemeente;
- Zijn op de hoogte van de beschikbare opvangplekken binnen onze gemeente en verschaffen SHOP met deze informatie indien zij een slachtoffer lokaal willen plaatsen;
- Zijn op de hoogte van de regionale en landelijke ontwikkelingen op het gebied van mensenhandel en delen de gemeentelijke 'good practices' met de regio.
- Houden het beleid up-to-date en onderhouden de verbinding met de partners vanuit zowel het zorg als het veiligheidsdomein en maken hier samenwerkingsafspraken mee.

Er is gekozen voor twee aandachtsfunctionarissen vanuit deze afdelingen zodat er een sterke verbinding is tussen zorg en veiligheid. Desgewenst kunnen bovenstaande taken verdeeld worden tussen de aandachtsfunctionarissen. De aandachtsfunctionarissen komen geregeld bij elkaar om af te stemmen, zowel op casuïstiek als om meer op strategisch niveau de voortgang van dit beleid te bespreken. Daarnaast dienen zij als elkaars achtervang bij uitval.

5.2. SIGNALEREN

Signaleren begint met kennis over mensenhandel. Collega's hebben veelvuldig contact met inwoners waarbij signalen van mensenhandel kunnen worden opgevangen. Als gemeente willen we dat deze collega's de nodige kennis hebben om te signaleren en dat zij een plek hebben waar ze terecht kunnen met de signalen zodat deze adequaat doorgezet en opgepakt worden.

5.2.1. Melden en aanpakken van signalen

Het meldpunt voor collega's om signalen van ondermijning te melden is de adviseur Openbare Orde & Veiligheid (AOV'er) met taakaccent ondermijning en het e-mail adres: OOV@zoeterwoude.nl. Hetzelfde geldt voor signalen van mensenhandel. Signalen kunnen ook terecht komen bij de aandachtsfunctionaris vanuit Zorg, Werk en Inkomen. Wanneer het gaat om signalen van (daders van) mensenhandel handelt de aandachtsfunctionaris OOV en volgt deze hierbij de route van het stappenplan 'Van signaal tot aanpak'. Wanneer het gaat om signalen van slachtoffers en het opvang hiervan handelt de aandachtsfunctionaris Zorg, Werk en Inkomen. Hierbij wordt de signalenroutekaart in bijlage 1 gevolgd, welke in samenspraak met de ketenpartners is vastgesteld. Uiteraard wordt bij het doorgeven van signalen rekening gehouden met de regelgeving rondom de bescherming van persoonsgegevens, zoals beschreven in de Regionale handreiking aanpak mensenhandel¹⁷. Zie hierover meer in paragraaf 5.6.2.

Medewerkers die onder de meldcode vallen (zie volgende pagina), moeten (eventueel samen met de aandachtsfunctionaris mensenhandel) beslissen of ze wel of niet een melding bij Veilig Thuis moeten maken als er een (vermoedelijk) slachtoffer in beeld is.

5.2.2. Trainen collega's

Om collega's de benodigde kennis te geven om te signaleren is het belangrijk dat zij in ieder geval een keer per jaar voorlichting krijgen over de problematiek, hoe deze te signaleren en om de interne meldroute onder de aandacht te brengen. De volgende collega's zijn belangrijk om in ieder geval te trainen

¹⁷RSIV, Handreiking aanpak mensenhandel regio Den Haag (2021).

gezien zij een vergrote kans hebben om signalen van mensenhandel tegen te komen in hun werkzaamheden:

- Baliemedewerkers;
- Boa;
- Bouwinspecteurs;
- Sociaal Team;
- Leerplichtambtenaren of casemanager leerling zaken;
- Jeugd en gezin teams;
- Welzijn, Jeugd en participatiemedewerkers;
- Wmo-medewerkers;
- Vergunningverleners;
- Wijkfunctionaris GGZ.

Met de e-learning¹⁸ van het RIEC Den Haag maken medewerkers laagdrempelig kennis met het onderwerp ondermijning. De e-learning bestaat uit een basismodule en zes verdiepende modules, waarvan één verdiepende module over mensenhandel. Daarnaast is in 2023 de roadshow ondermijning georganiseerd¹⁹. De roadshow richtte zich met name op het creëren van interne bewustwording. Gedurende één dag kon een kijkje worden genomen in een nagebouwde hennepkwekerij, kon men ontsnappen uit een crystal methlab en de geur van XTC ruiken. Ook kon men in gesprek gaan met professionals over het herkennen van signalen van mensenhandel of andere vormen van ondermijning. SHOP is onderdeel geweest van de roadshow en heeft tijdens deze dag een training gegeven over de verschillende vormen van mensenhandel en hoe je deze kunt herkennen.

Om ervoor te zorgen dat de opgedane kennis blijft hangen en om nieuwe medewerkers ook mee te nemen wordt jaarlijks aandacht besteed aan het onderwerp, bijvoorbeeld in de vorm van een training. De e-learning en de roadshow vormen samen het startpunt voor het trainen van de collega's omtrent mensenhandel. Samen met de teamleiders wordt in 2023 gekeken hoe hier vervolg aan gegeven kan worden. De exacte vorm en inhoud van de training wordt jaarlijks gespecificeerd in het uitvoeringsplan. Ook sluit de aandachtsfunctionaris OOV twee keer per jaar aan bij een teamoverleg om het onderwerp op de agenda te houden en om vragen te beantwoorden²⁰.

Tot slot besteden de aandachtsfunctionarissen in ieder geval één keer per jaar aandacht aan mensenhandel door een bericht te plaatsten op intranet²¹. Dit kan bijvoorbeeld zijn de bekendmaking van de aandachtsfunctionarissen, een signalenlijst, kort filmpje of een nieuwsupdate. Op de website www.kijkopmensenhandel.nl zijn filmpjes en andere materialen te downloaden die ingezet kunnen worden.

5.2.3. Trainen externe professionals

Niet alleen medewerkers van de gemeente hebben veelvuldig contact met inwoners. Dit geldt ook voor andere professionals werkzaam in de gemeente. Ook deze willen we bewust maken van de problematiek en trainen in het signaleren van mensenhandel. Hierbij denken we aan: leraren, medewerkers in de gezondheidszorg, wijkagenten, medewerkers van sportverenigingen, medewerkers van reclassering, jeugdzorgmedewerkers, maatschappelijk werkers, wijkteams, schuldhulpverleners, GGZ etc. Waar mogelijk combineren we trainingen.

De wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

De wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling (hierna: meldcode) is ook op signalen van mensenhandel van toepassing. De meldcode geldt voor professionals die werkzaam zijn in de sectoren: gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp en justitie. Professionals met vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling (HGKM) kunnen aan de hand van vijf stappen bepalen of ze een melding moeten doen bij Veilig Thuis en of er voldoende hulp kan worden ingezet. Mensenhandel valt ook onder HGKM. Veilig Thuis onderzoekt bij een melding of er daadwerkelijk sprake is van HGKM. Indien nodig zet Veilig Thuis vervolgstappen in gang in de vorm van overdragen naar de [zorgcoördinator](#), vrijwillige hulp, het informeren van de Raad voor de Kinderbescherming en/of melding doen bij de politie.

Professionals die onder de meldcode vallen moeten dus in staat zijn om signalen van mensenhandel te herkennen en zijn verplicht gebruik te maken van de meldcode en deze te hanteren bij signalen van mensenhandel. Aangezien mensenhandel een relatief nieuw/onbekend onderwerp in de meldcode kan

18)Onderdeel van het plan van aanpak ondermijning 2022 – 2023.

19)Onderdeel van het plan van aanpak ondermijning 2022 – 2023.

20)Onderdeel van het plan van aanpak ondermijning 2022-2023.

21)Onderdeel van het communicatieplan in het plan van aanpak ondermijning 2022-2023

zijn, zal er op worden gelet dat dit onderwerp in toekomstige trainingen en bijeenkomsten voldoende wordt meegenomen. Van sommige professionals die onder de meldcode vallen, is de gemeente opdrachtgever en gaat zij contracten aan en verleent zij subsidies. De gemeente heeft bij de maatschappelijke organisaties een toezichhoudende rol op het naleven van de meldcode. Eén van de manieren om dit te doen is door de organisaties te bevragen hierover. In deze gesprekken zullen wij ook mensenhandel als onderdeel van de meldcode bespreken.

5.2.4. Bewustwording onder inwoners

Buurtpreventie is uitgenodigd voor de roadshow. Hierna kijken de aandachtsfunctionarissen per jaar hoe bewustwording van mensenhandel onder de aandacht wordt gebracht bij de inwoners. Inwoners die misstanden signaleren kunnen dit melden bij Meld Misdaad Anoniem en/of rechtstreeks bij SHOP.

5.3. VOORKOMEN

In Zoeterwoude willen we voorkomen dat inwoners slachtoffer worden van mensenhandel en dat onze gemeente een gelegenheden cultuur biedt voor uitbuiting. Omdat mensenhandel gaat over verschillende vormen van uitbuiting is het belangrijk om per uitbuitingsvorm gericht in te zetten op preventie. We weten dat iedereen slachtoffer kan worden van uitbuiting. Maar er zijn bepaalde groepen die meer vatbaar zijn om slachtoffer te worden. Dit zijn (arbeids)migranten, jongeren/minderjarigen, mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB), mensen zonder een juridische verblijfsstatus en sekswerkers. We zullen ons dan ook voornamelijk op deze doelgroep richten.

5.3.1. Preventieve aanpak arbeidsuitbuiting

Contact met de doelgroep

We gaan onze bestaande contactmomenten met de doelgroep beter benutten. Op deze manier hopen we de doelgroep zelfredzamer te maken in onze gemeente en maatschappij waardoor zij minder vatbaar zijn voor uitbuiters.

Bestaande contactmomenten:

- Inschrijving BRP
- (Integrale) controle van toezichthouders
- Huisbezoeken

We benutten deze momenten door flyers te verstrekken ontwikkeld door RIEC-LIEC over welke rechten zij hebben als werknemer in Nederland. De flyers bevatten een QR-code naar een animatie. In deze animatie wordt verteld over de hoogte van het minimumloon en de uitbetaling hiervan. Daarnaast worden tips gegeven over het veilig gebruik van de betaalpas en het paspoort. De video en flyer zijn beschikbaar in het Pools, Bulgaars en Roemeens.

Contact met werkgevers

We hebben in de gemeente werkgevers die actief zijn in risicobranche. Het is belangrijk om goede contacten te hebben met de werkgevers in onze gemeente. Zij kunnen helpen bij het contact leggen met de doelgroep, informatie verstrekken en helpen bij het inschrijven van hun werknemers. Zij hebben er ook baat bij dat bedrijven die de regels niet naleven aangesproken worden. We gebruiken contactmomenten met ondernemers om het gesprek aan te gaan over mensenhandel. Het startpunt hiervoor vormt de ondernemersbijeenkomst²². Hierna beschrijven we per jaar in het uitvoeringsplan hoe uitvoering wordt gegeven aan dit onderwerp.

5.3.2. Preventieve aanpak seksuele- en criminele uitbuiting

Contact met de doelgroep

Omdat we weten welke doelgroepen een hoger risico hebben om slachtoffer te worden van seksuele uitbuiting zien we kansen om in te zetten op voorlichting en weerbaarheidstrainingen aan deze doelgroep. Bijvoorbeeld voorlichting op basisscholen. Voorlichting aan deze doelgroep vindt namelijk het beste plaats vanaf groep 7/8. Ook kan worden gedacht aan jongeren met een LVB. SHOP Jeugd heeft hier een specifiek aanbod voor. We kijken of dit districtelijk of regionaal opgezet kan worden. Daarnaast zetten we in op voorlichting en bewustwording van professionals die met de doelgroep werken, zoals beschreven in paragraaf 5.2.3 Trainen externe professionals.

5.4. HULP EN OPVANG BIEDEN AAN SLACHTOFFERS

Op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet zijn we als gemeente verantwoordelijk voor het bieden van adequate hulp, opvang en nazorg aan slachtoffers van mensen-

22)Onderdeel van het plan van aanpak ondermijning 2022-2023.

handel. Wat de verantwoordelijkheden zijn die wij als gemeente hebben bij de opvang en zorg van slachtoffers van mensenhandel is onderzocht door een commissie onder voorzitterschap van burgemeester Lenferink in 2015. De aanbevelingen uit het Rapport van de Commissie Lenferink zijn onder andere overgenomen in het IBP en het landelijk programma 'samen tegen mensenhandel'. De belangrijkste pijler hierin is dat een landelijk dekkend netwerk van zorgcoördinatie geborgd moet zijn.

In de Eenheid Den Haag is de zorgcoördinatie en de begeleiding van slachtoffers mensenhandel ingekocht bij SHOP en Goodwill Leger des Heils (LDH). Hierbij vervult SHOP de zorgcoördinatie en het LDH de gespecialiseerde begeleiding. Financiering hiervan loopt via het Zorg- en Veiligheidshuis. De afspraken en begroting worden regelmatig met de uitvoerende partijen geëvalueerd. Specialistische opvang is bovenregionaal/landelijk opgezet. De zorgcoördinator van SHOP kan in samenwerking met de landelijke organisatie Comensha bemiddelen naar deze specialistische opvang indien er lokaal geen (wenselijke) mogelijkheden zijn.

Een andere aanbeveling uit het Rapport van de Commissie Lenferink is dat de gemeente waar het slachtoffer staat ingeschreven of, indien niet ingeschreven, aangetroffen wordt in principe (financiële) verantwoordelijkheid neemt voor de hulp en opvang van slachtoffers die rechtmatig in Nederland verblijven. Indien dit laatste plaatsvindt in onze gemeente zullen we dan ook aan deze aanbeveling voldoen.

Aan de hand van regionale casuïstiek zijn er in 2021 evaluaties geweest tussen de zorgpartijen en verschillende gemeenten in de regio. Hieruit is gebleken dat in de regio veel instanties nog niet bekend zijn met het zorgaanbod van SHOP. Hierdoor lopen slachtoffers mogelijk de juiste begeleiding mis en worden zij niet geregistreerd. De aandachtsfunctionarissen brengen daarom SHOP actief onder de aandacht bij instanties en professionals die mogelijk met slachtoffers in aanmerking komen.

5.5. HANDHAVEN EN BARRIÈRES OPWERPEN

Als gemeente nemen we onze verantwoordelijkheid in het aanpakken en bestrijden van de activiteiten van mensenhandelaren. We kunnen het criminele bedrijfsproces onderliggend aan mensenhandel verstoren. Dit kan doormiddel van handhaving maar ook door barrières op te werpen in het proces.

Het opsporen en bestraffen van mensenhandel is in eerste instantie een taak van landelijke partijen, zoals de Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (AVIM) en het Openbaar Ministerie (OM). Als het gaat om arbeidsuitbuiting als vorm van mensenhandel is onder meer de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) verantwoordelijk. Echter is een integrale aanpak met meerdere partijen gewenst en noodzakelijk in de bestrijding van mensenhandel (en overige vormen van ondermijning). De gemeente heeft hier ook een belangrijke rol in. De middelen die de gemeente hiervoor kan inzetten liggen in het bestuurlijk instrumentarium, zoals artikelen in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), het weigeren of intrekken van vergunningen, het uitvoeren van integriteitstoetsen via de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob), het stellen van (aanvullende) voorschriften en beperkingen in de vergunning, terugvorderen van uitkeringen en het sluiten van panden.

5.5.1. Signaleringsoverleg

Het signaleringsoverleg vindt één keer per maand plaats. Hier worden signalen besproken, verrijkt en aangepakt. Deelnemers aan het overleg zijn: de AOV'er, de Boa, BWT, de operationeel specialist van de politie, de wijkagent en het RIEC. Wanneer dit voor de casuïstiek nodig is sluiten ook de Omgevingsdienst West-Holland (ODWH) en het Haags Economisch Interventie Team (HEIT) aan.

5.5.2. Algemene Plaatselijke Verordening (APV)

In de APV is een hoofdstuk opgenomen over de regulering seksbranche, prostitutie en aanverwante onderwerpen. Op dit moment zijn er geen vergunde seksinrichtingen binnen de gemeente. Er kan in de gemeente voor één seksinrichting een vergunning worden verleend. In de APV zijn weigeringsgronden en intrekingsgronden opgenomen. Zo kan de vergunning worden geweigerd als de exploitant of de beheerder onherroepelijk is veroordeeld voor een gewelds- of zedendelict of voor mensenhandel, of in enig ander opzicht van slecht levensgedrag is of als de openbare orde, de woon- en leefomgeving of de veiligheid en de gezondheid van prostituees of klanten nadelig wordt beïnvloed door de aanwezigheid van de seksinrichting waarvoor de vergunning is aangevraagd. Aanvragers moeten een uitgebreid bedrijfsplan overleggen, waarin de rechten van de sekswerkers worden gewaarborgd. De ketenregisseur heeft hiervoor in samenwerking met het HEIT en een aantal regionale gemeenten een template opgesteld die gebruikt kan worden. Ook zijn er verdere verplichtingen voor de exploitant en beheerder opgenomen, waaronder dat er een deugdelijke bedrijfsadministratie wordt gevoerd en dat deze altijd beschikbaar is voor de toezichthouders, dat medewerkers van de GGD of andere instellingen worden toegelaten tot seksinrichtingen als ze voornemens zijn voorlichtings- en preventieactiviteiten uit te voeren of voorlichtingsmateriaal te verspreiden en dat bij de politie ieder signaal van mensenhandel of andere vormen van dwang en uitbuiting wordt gemeld.

5.5.3. Wet Bibob

In februari 2023 is het nieuwe Bibob-beleid binnen de gemeente vastgesteld. De Wet Bibob geeft de gemeente de mogelijkheid de achtergrond van een aanvrager van bijvoorbeeld een vergunning, subsidie of vastgoedtransactie met de gemeente te onderzoeken. Als gevaar dreigt dat zij een vergunning of subsidie misbruiken voor criminele activiteiten of om crimineel vermogen te investeren, kan de gemeente de aanvraag weigeren of de afgegeven vergunning of subsidie intrekken. Wanneer er een bouwvergunning wordt aangevraagd voor een pand waar arbeidsmigranten verblijven wordt er standaard een Bibob-toets gestart. Hetzelfde geldt voor een exploitatievergunning voor een seksinrichting.

5.5.4. Integrale controles

Een aantal keer per jaar organiseren we een integrale controle dag in Zoeterwoude²³. Bij de controles sluiten in ieder geval OOV, Boa, BWT, politie, brandweer en de ODWH aan. De controles kunnen zowel plaatsvinden op basis van de signalen uit het signaleringsoverleg als op basis van risico's. Het onderzoek risico's op arbeidsuitbuiting district Leiden-Bollenstreek van het RIEC Den Haag geeft hier aanknopingspunten voor. Door meer in te zetten op controles vergroten wij ons zicht en versterken wij onze informatiepositie. Intensivering van toezicht en controle heeft bovendien een preventief effect, omdat criminelen zich bij voorkeur vestigen in een gemeente waar zij zo min mogelijk risico lopen op bemoeienis door de overheid.

De [factsheet arbeidsuitbuiting voor toezichthouders](#) geeft een overzicht van de vragen die je kunt stellen bij het aantreffen van arbeidsmigranten tijdens een (integrale) controle. Voor een overzicht van onze mogelijkheden qua bestuurlijke interventies maken we gebruik van het RIEC-onderzoek risico's op arbeidsuitbuiting en het [barrièremodel arbeidsuitbuiting door malafide uitzendbureaus](#).

Haags Economisch Interventieteam (HEIT)

Wanneer we onderbouwde signalen hebben van illegale prostitutie of malafide bedrijvigheid maken we gebruik van het HEIT.

5.6. SAMENWERKING BEVORDEREN MET ONZE PARTNERS

Als gemeente kunnen we mensenhandel niet alleen aanpakken. We hebben organisaties nodig op het gebied van zorg en veiligheid en we moeten elkaar goed weten te vinden. Mensenhandelaren houden zich daarbij niet aan gemeentegrenzen en het samenwerken met andere gemeenten en partners in de regio is van belang.

5.6.1. Partners in de integrale aanpak

De aandachtfunctionaris, ketenregisseur en zorgcoördinator zijn belangrijke schakels in de integrale aanpak van mensenhandel. De ketenregisseur helpt gemeenten bij de implementatie van het basisniveau bestuurlijke aanpak mensenhandel. De **ketenregisseur** levert daarnaast een bijdrage aan het verbeteren van de lokale en (sub)regionale ketensamenwerking door samenwerkingspartners zoals gemeenten, politie, OM, RIEC, HEIT, NLA, Zorg- en Veiligheidshuizen en zorgcoördinatoren, bij elkaar te brengen en verschillende netwerken met elkaar te verbinden. De zorgcoördinator coördineert het zorgtraject van slachtoffers, informatie-uitwisseling tussen de betrokken hulpverleners, werkt mee aan het opbouwen en onderhouden van een regionaal en landelijk netwerk van zorgaanbieders om een samenhangend hulp -en ondersteuningsaanbod voor (vermoedelijke) slachtoffers in kaart te brengen en zorgt voor voorlichting en bewustwording.

In bijlage 2²⁴ en 3 zijn de belangrijkste partners in de aanpak van arbeids-, seksuele, en criminele uitbuiting weergegeven.

5.6.2. Informatie-uitwisseling

Bij het delen en verwerken van gegevens maken we gebruik van het stappenplan uit de handreiking [De aanpak van mensenhandel en het gebruik van persoonsgegevens](#)²⁵. Dit stappenplan ziet er schematisch als volgt uit:

23)Onderdeel van het plan van aanpak ondermijning.

24)Waar staat Inspectie SZW wordt bedoeld Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA).

25)Ministerie van Justitie en Veiligheid, 18 november 2020. De aanpak van mensenhandel en het gebruik van persoonsgegevens.

1	Is de AVG of de Wet politiegegevens (Wpg) van toepassing op de verstrekking?
2	Vallen de persoonsgegevens onder een geheimhoudingsplicht en zo ja, kan deze worden doorbroken?
3	Als er bijzondere persoonsgegevens worden verstrekt, is er een wettelijke grondslag die het verbod om bijzondere persoonsgegevens te verwerken doorbreekt?
4	Als er strafrechtelijke persoonsgegevens verstrekt worden, is daar een wettelijke grondslag voor?
5	Kan de verstrekking van de persoonsgegevens worden gebaseerd op een wettelijke grondslag?
6	Staat het doelbindingsbeginsel de verstrekking ('verdere verwerking') van de persoonsgegevens toe?
7	Wordt er niet meer verstrekt dan de strikt noodzakelijke persoonsgegevens (need to know, in plaats van nice to know)?
8	Moet de betrokkene worden geïnformeerd over de verstrekking of bestaat daarop een uitzondering?

In de handreiking zijn voor de volgende categorieën partijen de mogelijkheden beschreven die er zijn om tot verstrekking van persoonsgegevens over te gaan;

- Opsporingsinstanties (waaronder de politie, Koninklijke Marechaussee, NLA en Boa's)
- (gemeentelijke) Toezichthouders (waaronder de NLA), en de gemeente voor bepaalde andere taken;
- Zorgverleners, aanbieders en hulpverleners met een medisch beroepsgeheim (reguliere zorg en sociaal domein) én zonder een medisch beroepsgeheim (sociaal domein);
- Publieke en private partijen met een meldpunt- of coördinatiefunctie, waaronder Veilig Thuis, de zorgcoördinator en de aandachtfunctionaris mensenhandel;
- Niet-strafrechtelijke partners binnen de vreemdelingenketen, waaronder de IND, de Koninklijke Marechaussee en het COA.

Met SHOP mogen geen persoonsgegevens gedeeld worden behalve als het slachtoffer niet toerekeningsvatbaar is en wel hulp nodig heeft (vitale belangen van het slachtoffer). In de praktijk blijkt ook dat voor sparren of informatie inwinning geen persoonsgegevens nodig zijn. Als SHOP en het slachtoffer in contact gebracht moeten worden met elkaar, kan het slachtoffer zelf aangespoord worden om contact op te nemen met SHOP of kan er geprobeerd worden een afspraak te maken met SHOP en het slachtoffer.

5.6.3. Regionale overleggen

Themaoverleg ondermijning burgemeester en politie

Vier keer per jaar vindt er een themaoverleg ondermijning plaats tussen OOV en de burgemeester. De teamchef van de politie is hier ook bij aanwezig. Hierbij is ook aandacht voor mensenhandel.

Ondermijningstafel District Leiden-Bollenstreek

Op de districtelijke ondermijningstafel worden ontwikkelingen in de aanpak, fenomenen en districtelijke signalen en casuïstiek besproken. Ook het thema mensenhandel komt hier geregeld aan bod. Uit de ondermijningstafel is ook de werkgroep Uitvoeringsagenda/APV ontstaan. In deze werkgroep kijken we wat we als district minimaal oppakken uit de uitvoeringsagenda. Ook kijken we naar de uniformering van de APV's. Een van de prioriteiten in 2023 is mensenhandel.

Districtscollege

In het districtscollege wordt er sturing gegeven aan de veiligheidsaanpak, waaronder de districtelijke ondermijningstafel. Ook mensenhandel daar een thema.

Regionale mensenhandeltafel (s)

Naar aanbeveling van de Landelijke Taskforce Mensenhandel²⁶ heeft elk van de politie Eenheden een bestuurlijk portefeuillehouder mensenhandel en een regionale mensenhandeltafel. In onze Eenheid is de burgemeester van Nieuwkoop de portefeuillehouder mensenhandel en daarbij voorzitter van de bestuurlijke mensenhandeltafel in de Eenheid Den Haag. De burgemeester van de gemeente Noordwijk is voor district Leiden-Bollenstreek aangesloten bij de bestuurlijke mensenhandeltafel. De bestuurlijke mensenhandeltafel komt tweemaal per jaar op thematisch niveau bij elkaar en koppelt terug via de districtscolleges.

Naast de bestuurlijke mensenhandeltafel is er ook een ambtelijke mensenhandeltafel opgericht om de regionale aanpak te bespreken en samen op te trekken. Deze mensenhandeltafel is opgesplitst in seksuele en criminele uitbuiting en arbeidsuitbuiting omdat de opsporingspartijen AVIM en de NLA verschillen en gemeenten zelf kunnen kiezen welke aanpak voor hen het meest relevant is. Deelnemers van de mensenhandeltafel zijn onder andere de NLA, HEIT, RIEC, Politie (AVIM), Zorg en Veiligheidshuizen, SHOP, de ketenregisseur mensenhandel en verschillende gemeenten. Als gemeente zijn we agendalid van dit overleg en sluiten de aandachtsfunctionarissen aan waar mogelijk. Zij kunnen elkaar hierbij afwisselen.

Ook is er in district Leiden-Bollenstreek een ambtelijke werkgroep opgericht om concrete acties uit het onderzoek risico's op arbeidsuitbuiting van het RIEC Den Haag op te pakken. De aandachtsfunctionarissen sluiten aan bij deze werkgroep.

Landelijk overleg Comensha

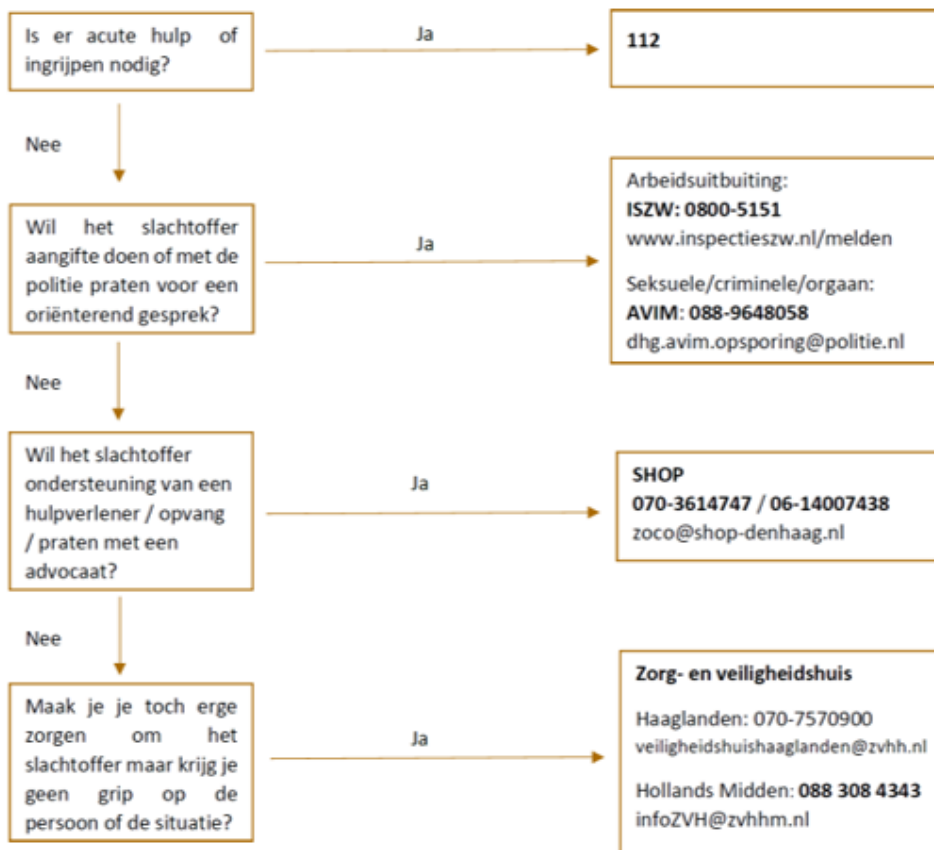
CoMensha organiseert tweejaarlijks een landelijk overleg voor aandachtsfunctionarissen mensenhandel bij Veilig Thuis. Het overleg is gericht op het uitwisselen van kennis, ervaringen en knelpunten. Daarnaast staat er tijdens het overleg ook een thema centraal met gastpresentatie. Bijvoorbeeld een specifieke vorm van uitbuiting. Als gemeente zijn we agendalid van dit overleg en sluiten de aandachtsfunctionarissen waar mogelijk aan. Zij kunnen elkaar hierbij afwisselen.

26)De Landelijke Taskforce bestaat uit: Comensha, het OM, ministeries van Justitie en Veiligheid, Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Buitenlandse Zaken, de Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen, de Nationale Politie, het Landelijk Informatie en Expertisecentrum (LIEC), de Inspectie SZW, de IND, de

Bijlage 1: Signalenroutekaart slachtoffers mensenhandel

Identificeerbaar slachtoffer (persoon)

Bijlage 2: partners in de aanpak van arbeidsuitbuiting

Het Haags Economisch Interventie Team (HEIT) is een belangrijke partner in de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Het HEIT bestaat uit twee operationele teams: HEIT Prostitutie (HEIT-P) en HEIT Malafide Bedrijvigheid (HEIT MB). HEIT MB voert integrale controles uit bij malafide ondernemingen op basis van signalen van misstanden. Dit kunnen bijvoorbeeld signalen zijn van arbeidsuitbuiting. Het gehele HEIT werkt regionaal in 27 gemeenten in de politie-Eenheid Den Haag. In het HEIT werken verschillende partners samen om ondermijnende en criminele bedrijven en misstanden in de prostitutiebranche aan te pakken: gemeenten, politie, Belastingdienst, Douane, UWV, NVWA, Omgevingsdiensten en Inspectie SZW

heit@denhaag.nl

Inspectie SZW
Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

De Inspectie SZW staat voor eerlijk, gezond en veilig werk en bestaanszekerheid voor iedereen. Vanuit de afdeling Toezicht wordt toegezien op de naleving van de arbeidswetten. Vanuit Opsporing wordt gekeken naar signalen van arbeidsuitbuiting. Als er sprake is van vermoedelijk slachtofferschap van mensenhandel, wordt er een intake opgenomen. Na de aangifte of het ambtshalve oppakken van de zaak wordt gekeken of er voldoende aanknopingspunten zijn voor tactisch onderzoek. Dit onderzoek wordt verricht door een speciaal team rechercheurs onder leiding van een officier van justitie.

Frontoffice ISZW Telefoon: 0800-5151 | www.inspectieszw.nl/melden

Het Openbaar Ministerie is, namens de samenleving, verantwoordelijk voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten waaronder mensenhandel. Ten aanzien van arbeidsuitbuiting doet het Functioneel Parket van het OM dit in samenwerking met de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (Inspectie SZW). De aard van de rol van het OM maakt dat het niet voor de hand ligt dat het OM een eerstelijns aanspreekpunt voor signalen arbeidsuitbuiting is. Die rol komt toe aan de Inspectie SZW.

Het RIEC faciliteert informatie- en expertise-uitwisseling tussen partners in de veiligheidsketen ten behoeve van de aanpak van ondermijning. Naast het uitvoeren van fenomeenonderzoeken biedt het RIEC een platform om in concrete casussen op gebied van arbeidsuitbuiting /mensenhandel met de partners in de RIEC samenwerking een aanpak vorm te geven. Bij signalen van arbeidsuitbuiting die niet monodisciplinair kunnen worden opgepakt, kunnen partners dit samen doen onder het RIEC convenant.

Neem contact op met je accountmanager.

SHOP verzorgt de zorgcoördinatie voor slachtoffers van mensenhandel. Bij vermoedens van gedwongen sekswerk kan contact opgenomen worden met de zorgcoördinatoren. Deze kunnen samen met het mogelijk slachtoffer kijken naar mogelijkheden om uit de situatie te komen. Ze bieden hulp bij het vinden van opvang en maatschappelijke ondersteuning.

06 – 140 074 38 | zoco@shop-denhaag.nl | 24-uursopvang: 070 – 219 53 15

In de Zorg- en Veiligheidshuizen werken justitie, zorg en bestuur samen bij de aanpak van complexe problematiek rond overlast, maatschappelijke uitval, huiselijk geweld en criminaliteit.

Zorg- en Veiligheidshuis Hollands Midden (ZVHMM) werkdagen: 088 308 4343 | infoZVH@zvhhm.nl
Zorg- en Veiligheidshuis Haaglanden (ZVHH) 070-7570900 | veiligheidshuis Haaglanden@zvhh.nl
Ketenpartners in Haaglanden kunnen een melding bij ZVHH doen via het portaal:
<https://haaglanden-portaal.pgax.nl/>

coördinatiecentrum tegen mensenhandel

CoMensha is hét landelijke, onafhankelijke expertise- en coördinatiecentrum dat zich inzet voor de belangen en rechten van slachtoffers van mensenhandel in Nederland.

+31 (0)33 448 11 86 | info@CoMensha.nl

FairWork bestrijdt en voorkomt moderne slavernij in Nederland en komt op voor de belangen van de slachtoffers. FairWork heeft drie aandachtsgebieden: slachtoffers begeleiden, professionals trainen en bewustwording.

020 760 08 09

Het Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid (RSIV) is een samenwerkingsverband van en voor de veiligheidspartners binnen de regio Den Haag. Het gaat om 27 gemeenten, de politie en het OM.

De gezamenlijke prioriteiten op regionaal niveau betreffen

veiligheidsvraagstukken die in het merendeel van de gemeenten spelen, waarop een gezamenlijke integrale aanpak noodzakelijk is en waarover bestuurlijk draagvlak is om hierover op regionaal niveau afspraken te maken. Mensenhandel is een van deze prioriteiten en de ketenregisseur mensenhandel is er om te ondersteunen bij de implementatie van deze handreiking.

rsiv@denhaag.nl | de ketenregisseur mensenhandel

Het Leger des Heils is zeer betrokken bij het bestrijden van mensenhandel, zowel in Europa als wereldwijd. We doen er alles aan om te voorkomen dat mensen verhandeld worden. We beschermen slachtoffers en helpen hen bij hun re-integratie in de samenleving. In ons werk zijn

we vaak getuige van de ernstige traumatisering en gewelddadige exploitatie van slachtoffers. Wij strijden tegen alles wat mensenlevens kapot maakt. In Hollands Midden zijn we de partij die maatschappelijke ondersteuning en begeleiding biedt aan slachtoffers.

070 - 360 55 07 | gld.btminfo@legerdesheils.nl

Andere partijen:

Naast bovenstaande partijen zijn er nog andere partijen die een rol kunnen spelen bij de aanpak van arbeidsuitbuiting. Denk hierbij aan brancheverenigingen, Stichting Normering Arbeid, FNV, Stichting Naleving cao boor Uitzendkrachten en de Nederlandse Bond van Bemiddelings- en Uitzendondernemingen. Ten slotte kunnen woningbouwverenigingen ook een rol spelen in de aanpak. wijk/complexbeheerder en flatcoaches zijn vaak goed op de hoogte van bijzonderheden of opvallende zaken bij bewoners.

Bijlage 3: partners in de aanpak van seksuele en criminele uitbuiting

HEIT P houdt toezicht in de vergunde prostitutiebranche doormiddel van het uitvoeren van bestuursrechtelijke controles bij seksbedrijven. Daarnaast houdt HEIT P toezicht in de onvergunde seksbranche. Bij signalen van gedwongen prostitutie/ arbeidsuitbuiting/ mensenhandel worden de nodige stappen ondernomen naar onze ketenpartners.

06-22745085 | HEIT@denhaag.nl | haags-economisch-interventie-team.den-haag@politie.nl

Het RIEC faciliteert informatie- en expertise-uitwisseling tussen partners in de veiligheidsketen ten behoeve van de aanpak van ondermijning. Naast het uitvoeren van fenomeenonderzoeken, biedt zij ook een platform voor het integraal aanpakken van concrete casuïstiek op onder het thema mensenhandel/arbeitsuitbuiting. Bij signalen van mensenhandel/arbeitsuitbuiting die niet monodisciplinair kunnen worden opgepakt, kunnen partners dit samen doen onder het RIEC convenant.

Neem contact op met je accountmanager.

SHOP verzorgt de zorgcoördinatie voor slachtoffers van mensenhandel. Bij vermoedens van gedwongen sekswerk kan contact opgenomen worden met de zorgcoördinatoren. Deze kunnen samen met het mogelijk slachtoffer kijken naar mogelijkheden om uit de situatie te komen. Ze bieden hulp bij het vinden van opvang en maatschappelijke ondersteuning.

06 – 140 074 38 | zoco@shop-den Haag.nl | 24-uursopvang: 070 – 219 53 15

In de Zorg- en Veiligheidshuizen werken justitie, zorg en bestuur samen bij de aanpak van complexe problematiek rond overlast, maatschappelijke uitval, huiselijk geweld en criminaliteit.

Zorg- en Veiligheidshuis Hollands Midden (ZVHHM) werkdagen: 088 308 4343 | infoZVH@zvhhm.nl
Zorg- en Veiligheidshuis Haaglanden (ZVHH) 070-7570900 | veiligheidsHuishaaglanden@zvhh.nl
Ketenpartners in Haaglanden kunnen een melding bij ZVHH doen via het portaal:
<https://haaglanden-portaal.pgax.nl/>

Veilig Thuis is het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. Bij (vermoedens van) geweld en onveiligheid in afhankelijkheidsrelaties (met name in de huiselijke kring) kan advies worden gevraagd (kan zonder persoonsgegevens te delen) of een melding worden gedaan. Na een veiligheidsbeoordeling besluit Veilig Thuis, eventueel na een eigen onderzoek, welke hulp nodig is en draagt de casus over. Veilig Thuis biedt zelf geen hulpverlening.

Hollands Midden: 088-308 3636 (alleen voor professionals) | info@veiligthuishm.nl
Haaglanden: 070-34 69 717 | info@veiligthuis Haaglanden.nl

Sekswerkers kunnen hier terecht voor testen (soa/zwangerschap), handvatten voor veilig werken, hulpverlening, hepatitis B vaccinaties, anticonceptie. Daarnaast geeft de GGD ook voorlichting.

Haaglanden: 070-353 66 88 | www.seksuelegezondheidhaaglanden.nl
Hollands Midden: 088-3083400 bij spoed: 088-3083322 | SOA-HIV@ggdhm.nl

Het Openbaar Ministerie is, namens de samenleving, verantwoordelijk voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten waaronder mensenhandel. Dit doet het OM in samenwerking met de afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (AVIM). De aard van de rol van het OM maakt dat het niet voor de hand ligt dat het OM een eerstelijns aanspreekpunt voor signalen mensenhandel is. Die rol komt toe aan de AVIM.

Het Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid (RSIV) is een samenwerkingsverband van en voor de veiligheidspartners binnen de regio Den Haag. Het gaat om 27 gemeenten, de politie en het OM. De gezamenlijke prioriteiten op regionaal niveau betreffen veiligheidsvraagstukken die in het merendeel van de gemeenten spelen, waarop een gezamenlijke integrale aanpak noodzakelijk is en waarover bestuurlijk draagvlak is om hierover op regionaal niveau afspraken te maken. Mensenhandel is een van deze prioriteiten en de ketenregisseur mensenhandel is er om te ondersteunen bij de implementatie van deze handreiking.

rsiv@denhaag.nl

Het Leger des Heils is zeer betrokken bij het bestrijden van mensenhandel, zowel in Europa als wereldwijd. We doen er alles aan om te voorkomen dat mensen verhandeld worden. We beschermen slachtoffers en helpen hen bij hun re-integratie in de samenleving. In ons werk zijn we vaak getuige van de ernstige traumatisering en gewelddadige exploitatie van slachtoffers. Wij strijden tegen alles wat mensenlevens kapot maakt. In Hollands Midden zijn we de partij die maatschappelijke ondersteuning en begeleiding biedt aan slachtoffers.

070 - 360 55 07 | gld.btminfo@legerdesheils.nl